

ad institutionem uitæ communis: tamē pertinet ad illum finē bonorū & humanam foelicitatem. Nam his tādē officiis consequimur habitum uirtutis: in cuius usu ut uolunt Peripatetici: siue habitum ut stoici: finis bonorū: id est foelicitas consistit. Ideo dicit quāquam p̄tinet ad finē bonorū: tamen id minus apparet: quia uident̄ spectare magis ad institutionē uitæ cōmunis quam ad sūmum illud & extremū bonorū. Prudentia & iusticia officiis constant inquit Seneca: officia praeceptis disponūtur. Præterea ipsum de bonis malisque iudiciū confirmatur officiorū executiōe ad quam praecepta perducūt.

in oēs partes usus uitæ confirmari possit. Superioris generis huiusmodi exempla sunt. Omnia ne officia p̄fecta sint nunquid officiū aliud alio maius sit: et quæ sūt eiusdē generis. Quorū autē officiorū praecepta traduntur: ea q̄q̄ pertinet ad finem bonorum: tamen id minus apparet: quia magis ad institutionem uitæ cōispectat̄ uidentur de quibus ē nobis his libris explicādū. Atque ēt alia diuisio est officii. Nam et mediū quoddā officium dicitur et p̄fectum. Perfectum aut officiū rectum opinor uocemus quod græci καθόρου οὐκ appellānt. Hoc autem commune officiū uocāt atq̄ eā sic definiunt: ut rectum quod sit id perfectum officiū esse definiunt. Mediū autem officiū id esse dicunt: quod cur factum: sed ratio probabilis reddi possit.

Riplex igit̄ ē ut Panetio uidetur consilii capiendi

Sed ista iudicare prudētis est. Et quæ sunt generis eiusdē. i. & quæ sint similia inter se & talia cognoscere at̄ perfectionē officiorū prudētis est. Vnde dicit Aristoteles primo ethicorum. Singula bene p̄ propriā uirtutem efficiunt: quæ cū ita sint: sit ut bonū humanum sit operatio animæ per uirtutē: & si plures sint uirtutes per optimā & perfectissimā: iudicare autem quæ nā sit perfectissima illius est: qui usū habet uirtutis. Quorū autē officiorū: quibus. i. instituitur uita communis & societas inter se: ordo ē: ea. i. officia quorū tradunt̄ praecepta q̄q̄ pertinet. Id: q̄ pertineat: quoniā hæc officia tandē ducunt ad illū finē. Minus apparet: id est non uidet̄: quoniā uident̄ comparata magis ad eruditionē uitæ cōis q̄ ad finem bonorū consequēdū: sed reuera ad id p̄tinet: & id tādē efficiūt. Vitæ cōis: quoniā mediū officiū cōē est oībus: i quo q̄sque potest uersari: ideo & cōē officiū dicūt̄ i eo aut̄ i quo consistit finis solus. Quāq̄ p̄tinet ad finē: quis in his mediis ēt cōsistat finis ille si respicere uolumus ad hūmānam uirtutis: q̄ talibus parat̄ officiis. & p̄ consequēs finis bonorū: sed q̄ i se hoc habeant hæc officia non apparet ip̄rudētibus: q̄bus officia non ad id tradita uident̄: sed ad eruditionē cōem humanæ uitæ. De quibus: officiis mediis & cōibus de quibus praecepta tradunt̄. Alia diuisio est officii: facit aliā diuisionem officii Cicero: sed idē dicit quod in superiori: licet aliis noībus officii ipsū appellet idē. n. qd̄ p̄tinet ad finē bonorū. ē p̄fectū officiū: & qd̄ ponit̄ i praeceptis ē mediū. Quoddā ē officiū qd̄ recte factū appellat̄: & dicūt̄ a græcis cathortoma id est rectū officiū. Perfectum officiū dicūt̄ rectum cum & rectum perfectū cathortoma significat rectū officiū siue rectā effectiōnē. Hoc. i. officiū medium appellat̄: alio noīe cōē: quoniā oībus conuēit: p̄fectū uero solis sapiētibus. Officiū dicūt̄ stoici id quod cū ratione sit. de quo prius Zeno stoicorū princeps scripsit: qd̄ dicebat eē actionē naturalibus apparatibus propriā. Officia inquit Diogenes dicunt̄ ea quæ ratio faciēda suaserit: ut parentes honorare: patriā tueri: amicos parare: illisque adesse. Officiū inquit Donatus dicūt̄ quasi efficiū: ab efficiēdo: qd̄ unicuique p̄sonæ conuēit: græce d̄r cathicon: ita. n. Zeno prius actionem studiosā appellauit. Atque ea: officia media & p̄fecta. Ratio probabilis: quoniā qcqd̄ cū rōne sit: officiū uocat̄ a stoicis & contra officiū qcqd̄ rōni sp̄ugnat.

Riplex est igitur Panetius quem Cicero imitatur: triplicem putauit eē consilii capiendi deliberationem: nam prius consultamus an sit honestum id de quo futura ē deliberatio. Inde an sit utile: demū an aliqua repugnātia sit inter utile & honestū.

Ufus uitæ: exercitatio & modus uiuēdi. a In oīs partes: nam ut supra patuit: nulla ē uitæ pars: quæ debeat uacare officio: & hæc praecepta unicuique ætati conueniūt: quibus instituitur paraturque uita hominis ad perfectum officiū: quod pertinet ad finē bonorū. b Superioris generis: illius officii: quod p̄tinet ad finē bonorū. Nā quærit prudens: an oīa officia p̄fecta sint: ut si quæres uter magis meretur laudē fortitudinis: ille. i. qui forti anio articulis morbi doloris & febrium æstus cæterosque corpis cruciatus: an ille qui patitur dolores pro salute patriæ: p̄fecto hic magis quā ille: & hoc ē maius officiū fortitudinis q̄ primū: & sic de similibus.

Disimant
fit